

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/191/2018                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8613204609                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.01.2019                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Alena Svetlovská         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2019:8613204609.4 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovak Telekom, a. s., so sídlom v Bratislave, Bajkalská 28, IČO: 35 763 469, zastúpenej JUDr. Petrom Škerlíkom, advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, J. Ťatliaka 2051/8, proti žalovanému B. Z., bývajúcemu v F., Z. XXX/XX, zastúpenému JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Nám. SNP 7, o návrhu na povolenie obnovy konania, vedenom na Okresnom súde Svidník zn. 6 C 274/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. apríla 2018 sp. zn. 3 Co 15/2018, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 5. apríla 2018 sp. zn. 3 Co 15/2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 4. marca 2014 č. k. 6 C 274/2013-44 povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 6 C 90/2011, nariadil odklad vykonateľnosti platobného rozkazu z 9. júna 2011 č. k. 6 C 90/2011-51 a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania. V odôvodnení poukázal na ustanovenia § 228 ods. 1, 2, § 230 ods. 1, 2, 3 a § 232 ods. 1, 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“). Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalobkyni priznaný nárok právoplatným platobným rozkazom Okresného súdu Svidník z 9. júna 2011, č. k. 6 C 90/2011-51 v časti zaplatenia sumy 580,89 eur s príslušenstvom sa týka zmluvnej pokuty, ktorá bola rozhodnutiami súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach iného mobilného operátora určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda už pred vydaním platobného rozkazu boli vydané v obdobných prípadoch súdne rozhodnutia spôsobilé privodiť v prospech žalovaného pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 5. apríla 2018 sp. zn. 3 Co 15/2018 uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie správne skutkovo a právne posúdil, správne vyhodnotil postup súdu, ktorý vo veci rozhodol platobným rozkazom, ktorým žalobkyni priznal uplatnený nárok, bez toho, aby tento nárok

podrobil súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok ako odporujúci platnej legislatíve, ustálil zachovanie subjektívnej lehoty na podanie žaloby o obnovu konania, a teda sa uviedli dôvody, ktoré viedli všeobecný súd k povoleniu obnovy konania. Odvolací súd v intenciách zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. decembra 2017 sp. zn. 4 Cdo 41/2017 doplnil dokazovanie na nariadenom odvolacom pojednávaní. Z výpovede žalovaného vyplynulo, že žalovaný bol prvýkrát usmernený až dňa 12. augusta 2013 advokátom, že „problém s platobným rozkazom“ je riešiteľný a žalobkyňa nepreukázala, že sa tak stalo skôr, návrh na obnovu procesu podaný dňa 14. augusta 2013, a teda bol uplatnený včas v 3-mesačnej (subjektívnej) lehote. Ako ďalej odvolací súd uviedol, žalovaný pracoval 20 rokov ako drevorubač a teraz je invalidný dôchodca (zápisnica z 5. apríla 2018, tretia strana). Podľa názoru odvolacieho súdu je preto značne problematické zistiť, či žalovaný dokáže detailne posúdiť dôvody obnovy konania a ak sú pochybnosti, či sa žalovaný 12. augusta 2013 dokonca vôbec dozvedel o dôvodoch obnovy konania, potom sa zdá, že žalovaný dovtedy o týchto dôvodoch ani len netušil. Odvolací súd ďalej uviedol, že obnova konania predstavuje účinný (efektívny) prostriedok ochrany, a ak je naplnený dôvod obnovy konania (rozpor platobného rozkazu s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie), má mať prednosť pred opatrením exekučného súdu, ktorý by nemal v časti neprijateľnej zmluvnej pokuty problematický exekučný titul vykonať a v prípade pochybností, otázka, či obnova konania predstavuje účinný prostriedok, či predstavuje efektívne opatrenie podľa článku 6 odsek 1, článku 7 odsek 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, môže byť prípadne predmetom prejudiciálneho konania. Zdôraznil, že odvolateľ má stále zachovanú možnosť preukázať, že jeho pohľadávka je dôvodná, plynutie času mu umožňuje uplatniť určité práva. Na druhej strane, ak sa potvrdí, že ide o plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, bude vytvorený priestor pre súdy, aby sa mohli zaoberať naplnením cieľa Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vyjadreného v článku 6 odsek 1 a len tak Slovenská republika zabráni porušeniu práva Európskej únie. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo aby rozsudok odvolacieho súdu v spojení s uznesením súdu prvej inštancie zrušil a žalobu na obnovu konania odmietol alebo zamietol. Prípustnosť a zároveň dôvodnosť podaného dovolania odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p. v spojení s § 432 ods. 1 C.s.p. z dôvodov, že odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne čo spôsobilo, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a tiež § 420 písm. f/ C.s.p. tým, že odvolací súd znemožnil žalobkyni uskutočňovať procesné práva pred súdom v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietala nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, najmä v nereagovaní na jej argumentáciu, ktorou dôvodila prečo nie sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania, na ktorú nereagoval ani súd prvej inštancie. Poznamenala, že najmä pokiaľ ide o posúdenie včasnosti podania návrhu na obnovu konania - dodržania 3-mesačnej subjektívnej lehoty -sa súdy odklonili od ustálenej praxe nielen dovolacieho súdu ale aj všeobecných súdov.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale tiež dôvodné.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4

Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

7. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

8. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

12. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (viď § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolaateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. V danom prípade žalobkyňa prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje popri sebe z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. a (zároveň) aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ C.s.p. Najvyšší súd v prvom rade posudzoval prípustnosť dovolania žalobkyne v danom prípade z hľadiska ňou tvrdenej procesnej vady zmätočnosti (§ 420 písm. f/ C.s.p.); v rámci dovolacieho prieskumu teda nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia dovolaateľky, že jej mimoriadny opravný prostriedok je prípustný tiež podľa § 421 C.s.p.

14. Podľa presvedčenia žalobkyne je jej mimoriadny opravný prostriedok prípustný podľa § 420 písm. f/ C.s.p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

16. Vo vzťahu k námietke dovolateľky o nedostatočnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd odkazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016.

17. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednáwanej veci. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v predmetnej veci je nedostatočne odôvodnené v otázke, ktorá bola zásadnou pre náležité posúdenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o povolení obnovy konania. Odvolací súd náležite nevyriešil otázku, kedy sa žalovaný dozvedel o dôvode obnovy konania a náležite nezdôvodnil, či bol návrh na obnovu konania podaný včas, teda v lehote 3 mesiacov. Samotná skutočnosť, že žalovaný navštívil advokátsku kanceláriu 12. augusta 2013 a návrh na povolenie obnovy konania podal 14. augusta 2013 a s ohľadom na predchádzajúcu profesiu žalovaného sa zdá, že žalovaný dovtedy o dôvodoch obnovy konania ani len netušil, nie je dostatočným podkladom pre zodpovedanie otázky, kedy sa o dôvode obnovy konania dozvedel. Rovnako za nedostatočné posúdenie splnenia subjektívnej 3-mesačnej lehoty nie je poukaz na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, pretože aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sú spôsobilými dôvodmi pre povolenie obnovy konania, súd však musí mať nad všetky pochybnosti preukázané dodržanie subjektívnej 3-mesačnej lehoty na podanie návrhu na povolenie obnovy. Podľa dovolacieho súdu ostáva nezodpovedanou otázkou splnenia subjektívnej 3-mesačnej lehoty na podanie návrhu.

18. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. Dovolaťke bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné oprávnenia postupom odvolacieho súdu, na ktorý možno primerane aplikovať závery vyjadrené v Stanovisku publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, v jeho druhej vete.

19. Dovolací súd len pre úplnosť upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 345/2017 zo 16. mája 2017, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že ak bol platobný rozkaz vydaný v čase, keď boli rozhodnutia Súdneho dvora, na ktoré odkazuje sťažovateľ vo svojom návrhu na obnovu konania, zverejnené v úradnom vestníku, ako aj v Zbierke súdnych rozhodnutí Súdneho dvora (pričom tieto sú pre Slovenskú republiku právne záväzné už od 1. mája 2004, keď sa Slovenská republika stala členským štátom Európskej únie), mohol sťažovateľ objektívne túto skutočnosť namietat už v odpore, pretože o nich mohol objektívne vedieť nielen od preukázateľného dátumu zverejnenia rozhodnutí Súdneho dvora v úradnom vestníku, v ktorom je každé rozhodnutie

publikované, príp. uplynutím dvadsiateho dňa od jeho zverejnenia, keď sa takéto rozhodnutie stáva záväzným pre každú fyzickú, ako aj právnickú osobu, ale najmä z dôvodu ich právnej záväznosti pre Slovenskú republiku, ktorá už v tom čase bola členským štátom Európskej únie, a preto stanovil začiatok plynutia subjektívnej 3-mesačnej lehoty na podanie takéhoto návrhu v sťažovateľovej veci odo dňa nadobudnutia právoplatnosti platobného rozkazu. Nad rámec uvedeného Ústavný súd dodal, že zásadný vplyv na posudzovanie návrhu na obnovu konania uplatneného podľa § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p. má aj rozsudok Súdneho dvora C-234/04 zo 16. marca 2006 vo veci Rosmarie Capférer proti Schlang & Schick GmbH, v ktorom Súdny dvor uviedol, že únievé právo neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby preskúmaval a rušil právoplatné rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ak sa aj ukáže, že je v rozpore s právom Európskeho spoločenstva. Týmto rozhodnutím Súdny dvor zdôraznil dôležitosť zásady res iudicata (jedinou výnimkou, keď Súdny dvor zakotvil povinnosť prelomiť túto zásadu, je situácia, keď vnútroštátny súd rozhodne vec, ktorá nepatrí do jeho kompetencie, ale do kompetencie orgánu Európskej únie). Obnova konania nemá byť nariadená pre rozpor pôvodného rozhodnutia s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora. Rozhodnutie Súdneho dvora zakladá dôvod prípustnosti obnovy konania len vtedy, keď sa týka rovnakej veci ako obnovou napadnuté rozhodnutie alebo ak odlišne, hoci vo veci inej, rieši otázku, majúcu na spôsob právneho posúdenia veci v pôvodnom konaní dosah. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadnej nesprávnej procesnej povahy. Aj keby sa súd pri vydaní platobného rozkazu prijateľnosťou dohodnutej zmluvnej podmienky vôbec nezaoberal, alebo keby sa s ňou zaoberal, ale s nesprávnym záverom, nemôže ísť o rozpor s európskou judikatúrou.

20. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f/ C.s.p., ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu uznesením zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.) a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími, v dovolaní namietanými vadami.

21. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.